ПАМ'ЯТАЙМО МИНУЛЕ -
200-річчя
НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗСА
100-річчя
АМЕРИКАНСЬКОЇ УКРАЇНИ
—БУДУЙМО МАЙБУТНЄ

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIII. Ч. 108. TWO SECTIONS (SECTION 1) ЦЕНТІВ 25 CENTS ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 12-го ЧЕРВНЯ (JUNE) 1976 No. 108. VOL. LXXXIII.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ – ГАЛАКТІОН ЧІПКА ПОМЕР В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н. Й. (І. К-в) — Роман Купчинський, співець Українського Січового Стрілецтва, кол. поручник УГА, кол. голова Т-ва Українських Письменників і Журналістів у Львові, почесний голова Спілки Українських Журналістів в Америці, письменник і журналіст, автор численних оповідань, поем, повістей і пісень, кол. довголітній співробітник „Свободи", один з найвидатніших творців і діячів української культури, помер тут 10-го червня ц. р. вранці на 82-му році життя.

Сл. п. Роман Купчинський

Св. п. Роман Купчинський — колоритна постать періоду українських визвольних змагань та нашого духового світу за панування Польщі у Західній Україні. Народився 24-го вересня 1894 р. в Розгадові, Зборівського повіту в Західній Україні у священичій родині і все своє життя зберіг глибокий сантимент до традицій і звичаїв українських священичих домів, які стали колискою західно-українського національного відродження. Молоді роки перевів у Кадлубицях, Брідського повіту. До гімназії ходив у Перемишлі, де в 1913 р. склав іспит зрілости, після чого вступив на теологію. Але був в Духовній семінарії у Львові тільки один рік. Вступив з неї у 1914 році і брав активну участь у Січово-сокільському здвизі 28-го червня 1914 р. у Львові та здобув у спортових змаганнях два мистецтва Галичини — в диску і в кулі.

З вибухом Першої світової війни вступив до війська, до легіону Українських Січових Стрільців, і перевів в їхніх рядах всю визвольну війну, дійшовши до ступеня поручника та команданта сотні. У 1920 р., після роззброєння залишок УГА, перебував у польському таборі полонених в Тухолі на Помор'ї до літа 1921 р. Короткий час був на філософському факультеті у Відні, а, вернувшись до Львова, впродовж двох років студіював у Тайному українському університеті. За першої большевицької окупації вихав до Кракова, де працював в Українському Видавництві, після Другої світової війни вихав до ЗСА, де жив в Ню Йорку. Одружений з Оленою з дому Ходоровською, має двоє дорослих дітей — сина Юрія і дочку Таню.

За професією був журналіст, але поєднував журналістику з літературою, тому й став головою Товариства Письменників і Журналістів (ТОПІЖ) у Львові, яке за його головування дістало велику повагу у громадянстві і чимало причинилося до пожвавлення творчости робітників пера у Західній Україні. Працював у редакції „Нового Часу" і „Господарсько-кооперативного часопису" та був фейлетоністом львівського „Діла" (1924-1939 рр.): вславився своїми фейлетонами, що їх підписував як Галактіон Чіпка у постійній рубриці „Відгуки дня". Належав постійно до Редакційної Колегії В-ва „Червона Калина" у Львові, що його був співзасновником, і до Дирекції видавництва „Червоної Калини" у Ню Йорку. Свої вірші й оповідання друкував у різних журналах, альманахах і збірниках. Перший його вірш був надрукований у 1915 р. у „Віснику Союзу Визволення України" у Відні. У р.р. 1928-30 вийшла у Львові його тримовна повість із стрілецького життя „Заметіль" („Курилася доріженька", „Перед навалою", „У зворах Бескиду"), як теж драматична поема „Великий ЛДень".

Його вірші, перлини лірики, розсіяні по різних часописах і збірниках, на жаль, не вийшли окремою книжкою. Впродовж кількох років був фейлетоністом „Свободи".

Поруч із журналістикою та літературою поєднував ще одну ділянку культури — музику. Маючи надзвичайний слух і замилування до пісні, користувався своєю нерозлучною гітарою і створив слова та мелодії до 84-ох пісень, — стрілецьких,

(Закінчення на стор. 4-ій)

Заповідають конференцію учителів українознавства

Елленвіл, Н. И. — В днях 18-20-го червня ц. р. тут на Оселі Спілки Української Молоді Америки в новій і холодженій світлиці відбудеться конференція учителів українознавства Америки, що її влаштовують Шкільна Рада УККА і Шкільна Референтура Української Православної Церкви в ЗСА. Мета цієї Конференції — перегляд стану українського шкільництва, аналіза сьогоднішних проблем і завдання українського учителя в майбутньому. Особливу увагу присвячуватиметься методиці навчання. В програмі Конференції передбачено: доповіді, панелі, звіти директорів, звіти референтів Шкільної Ради, Дошкілля, методичні семінарі, виставка шкільних підручників і спільні гутірки.

Іван Одежинський викликає до змагань за розбудову УНС

Головний радний Українського Народного Союзу з Філядельфії поінформував, що в найближчий вівторок, 14-го червня, він привозить до Головної Канцелярії УНС 25 подань зорганізованих ним нових 25 членів УНС із рівночасним викликом до всіх інших головних урядовців до змагань за дальшу розбудову цієї найстаршої і найбільшої української установи у вільному світі. Як уже інформовано, Іван Одежинський також минулого травня зорганізував свою „цісарську 25-ку" нових членів. Він також заповів, що, привозячи у вівторок 25 подань нових членів, збільшуючи цим свій організаційний здобуток і успіх за останні два місяці до 50 нових членів і виклику́ючи до організаційних змагань головних урядовців та секретарів Відділів і організаторів, він „зрадить" їм таємницю своїх небуденних успіхів, про що „Свобода" своєчасно поінформує.

Іван Одежинський

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕГАЦІЯ НА КОНФЕРЕНЦІЇ „ГАБІТАТ" ІНФОРМУЄ ПРО СОВЄТСЬКІ БЕЗПРАВСТВА

Ванкувер, Британійська Колюмбія. (ІС СКВУ, „Габітат"). — Негайно після відкриття Конференції ОН „Габітат" минулого тижня, українські делегати, які прибули на конференцію з різних частин Північної Америки, почали робити заходи, щоб спонукати конференцію розглянути проблему совєтського колоніялізму й комплексу пов'язаних з ним справ. Місцева українська громада та Відділ Комітету Українців Канади теж активно включились у цю працю, а також прийняли до себе в гості деяких членів української делегації.

„Габітат" складається з двох конференцій: наради урядових делегацій і т. зв. „Форум" для представників неурядових організацій і установ. Урядова конференція розпочалась 31-го травня промовами генерального секретаря ОН, Курта Вальдгайма; генерального секретаря Конференції, Енріке Пеналоси; генерального губернатора Канади, Жюля Леже; та прем'єр-міністра Канади, П'єра Трудо. Промовці вказали на те, що „Габітат" продовжує працю Стокгольмської Конференції про довкілля, Римської Конференції про харчування, та Букарештської Конференції про населення. Вони підкреслили конечність постачання відповідних помешкань для швидко зростаючого населення світу.

На конференції заступлені як СССР, так і Українська ССР; висвітлюються фільми на тему людських поселень на їх територіях.

Впродовж першої сесії багато урядових делегатів та кореспондентів переглядали летючки про колоніялізм, що їх роздавали члени української делегації при дверях конференційної залі. Намагання членів делегації одержати акредитацію на урядову конференцію закінчились неуспіхом, коли правні урядовці ОН відхилили прохання ЗУАДК про статус обсерватора в характері неурядової організації на підставі, що ЗУАДК не є міжнародною організацією, а організацією українців Америки. Незважаючи на те, деякі члени української делегації мають доступ на конференцію як представники преси.

„Форум" виявився набагато більш сприятливим для участи українських представників. У видному місці в головному виставковому центрі поставлено кіоск з написом: „Негуманні поселення в СССР, — міжнародна колоніяльна проблема". Зовні кіоск має вигляд української хати, прикрашеної при вході полтавським квітковим мотивом; у середині розташована виставка літератури про українських політв'язнів, колоніялізм та русифікацію. На одній стіні, відгороджений в'язничними ґратами, висять світлини й профілі політичних в'язнів. В іншому місці вивішена карта СССР, на якій вказані таборові комплекси. Роздаються летючки з твердженням, що СССР — колоніяльна потуга, що в ньому немає свободи переселення, що пам'ятки культури нищаться з доручення влади, що відбувається русифікація, переслідування релігії й ув'язнення за політичні переконання. Дуже багато відвідувачів підписує петиції в обороні Валентина Мороза, проти колоніялізму і проти переслідування релігії.

Члени української делегації розмовляють з відвідувачами кіоску, відбувають інтерв'ю з представниками преси, радіо і телебачення, й відвідують сесії „Форуму". На одній сесії, на якій розглядалася проблема тортурів й негуманного трактування в'язнів, п-і О. Заверуха порушила справу знущання над політичними в'язнями в совєтських психіятричних закладах. Присутні вибухнули прихильно до виступу п-і Заверухи, а видатний ванкуверський психіятр д-р Гурт підтвердив її заваги і вслід за нею вимагав міжнародної акції проти зловживання психіятрією в СССР.

Українські делегати виступають на пресконференціях з запитами про такі справи як концтабори, ув'язнення за політичні переконання й відсутність свободи переселення в СССР. Наприклад, на першій пресконференції генерального секретаря Е. Пеналоси, йому поставлено питання про можливість дискутування концтаборів і психіятричних в'язниць як форми „габітату", яку слід натаврувати. Його теж питали про проблему свобідного переселення і вибору габітату. П. Пеналоса відповів, що рішення дискутувати дану проблему мусить бути прийняте урядовими делегаціями; він відмовився зайняти становище до порушених справ. Подібно економіст Варвара Ворд ствердила, що справа свободи переселення буде розглянута тільки посередньо групою експертів, які опрацювали текст „Ванкуверської декларації", представленої на урядовій кон-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Прем'єр Трудо в розмові з Куртом Вальдгаймом на конференції „Габітат", у Ванкувері

МІЛЬЙОНИ ОСІБ МОГЛИ СЛІДКУВАТИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ ПЕРЕБІГ ДЕМОНСТРАЦІЇ В ОБОРОНІ МОРОЗА У ВАШІНГТОНІ

Філядельфія (Я. Т.) — До довгої низки своїх успішних акцій в обороні українських політичних в'язнів, філядельфійський Комітет Оборони Мороза додав у дні 7 червня ц. р. ще одну дуже вдалу демонстрацію у Вашінгтоні, за перебігом якої могли слідкувати на телебаченні мільйони осіб. У тому дні члени Комітету та група філядельфійської молоді, разом 50 осіб, демонструвала на вулицях Вашінгтону та перед совєтською амбасадою, мала довші зустрічі із сенаторами Джексоном і Швайкером та відвідала бюра 57 сенаторів, відбувши особисті розмови із семи сенаторами та врешті випадків, із причини неприсутності сенаторів, із їхніми відповідальними урядовцями.

Частина демонстрації була сфільмована станцією СіБіСі і Філядельфія та кілька прилеглих стейтів могли бачити цю демонстрацію вже в 6-ій годині по полудні на найбільш популярному каналі ч. 10. Прихильним коментатором цієї передачі був популярний у Філядельфії Джордж Стрейт.

Демонстрація під совєтською амбасадою була награна представником „Радіо Свобода" і буде передана на хвилях цього радія в Україну.

Зустрічі із сенаторами Джексоном і Швайкером тривали біля пів години кожна. Оба сенатори висловили Комітетові Оборони Мороза признання за його невтомні протести у зв'язку з топтанням людських і національних прав українців у ССР та стверджували, що зусилля Комітету звернути очі Америки на переслідування в Україні це правильний шлях допомогти переслідуваним.

Після цих зустрічей, філядельфійці поділилися на сім груп і відвідали 57 інших сенаторів або у їх неприсутності їхніх відповідальних урядовців, апелюючи до сенаторів, щоб вони співспонзорували резолюції у справі Мороза та інших українських політв'язнів.

При цій нагоді варто згадати, що сенатор Едвард Кеннеді повідомив відвідувачів, що він уже одержав вістки про нові знущання над Морозом прямо з Москви і що він вислав у цій справі листа до Брежнєва.

Акції у дні 7-го червня це тільки один з видних проявів подивугідної діяльности філядельфійського Комітету Оборони Мороза. У міжчасі цей Комітет веде щоденну, маловидну, але і не менше важну працю: тисячі листів, сотні меморіялів, телефонів. Усе це вимагає не тільки багато часу і праці, але також багато фінансових засобів. Деякі пані із Комітету Оборони Мороза кинули заробіткову працю, щоб весь час присвятити обороні Мороза та інших українських в'язнів. Треба сподіватися, що свідома філядельфійська громада, яка пишається працею й успіхами свого молодого покоління згуртованого у Комітеті Оборони Мороза, що діє в системі місцевого Відділу УККА, піддержить і на дальше працю Комітету Оборони Мороза, морально і матеріяльно.

Міжнародна Амнестія називає З. Красівського „політв'язнем сумління", вимагає його звільнення

Ню Йорк. — Медісонська група Амнести Інтернешенел в Ню Йорку адоптувала Зіновія Красівського, 46-літнього українського поета і філолога, який під цю пору перебуває в Сичовській „психушці" біля Смоленська, як свого „політв'язня сумління", звертаючися одночасно до людей доброї волі і професійних організацій. Заходу вимагати його звільнення.

З. Красівський, колишній політв'язень сталінських концтаборів, був заарештований в 1967-му році і звинувачений в приналежності до Українського Національного Фронту та у співвидаванні журналу „Воля і Батьківщина". Закритий суд відбувся над ним в листопаді 1967-го року, про що обширно звітувала „Хроніка поточних подій" в числі 17 за 19-70-ий рік. Красівського засуджено на 5 років тюрми, 7 років таборів і 5 років заслання. Перебуваючи в Владімірській тюрмі, Красівський брав участь у декількох масових голодівках, а в 1971 році тюремні власті приписали йому авторство поеми „Апокаліпсис" та інших віршів „націоналістичного змісту". В 1972-му році його перевезено до Сербського інституту, де група лікарів, на чолі з д-рами Г. Морозовим і Д. Лунцом, перевела над ним експертизу, узнаючи його „нездібним зізнавати перед судом". Після цього його знову запроторено у Владімірську тюрму, а недавно перевезено в Сичовську „спецпсихушку", де, згідно з інформаціями дисидентів, йому встрикують надмірні дози таких ліків як аміназин і галоперідоль.

Медісонська група Амнести Інтернешенел звернулася із закликом негайно писати листи в справі Красівського до совєтських властей в Москві або до начальника Сичовської „психушки" Ляміна на адресу: USSR, Smolenskaia Oblast, Sychovka, p/ya Ya/o 100/5, Spetsialnaia Psikhiatricheskaia Bolnitsa.

СЕНАТОР ДЖЕЙМС БАКЛІ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ СОВЄТСЬКОГО ЗДИРСТВА ЗА ПАКУНКИ

Вашінгтон. — Совєтський закон про драконську підвишку митних оплат за пересилку пакунків до СССР, який входить в силу 12-го червня ц. р., викликав хвилю протестів в ЗСА. Першим, що виступив проти цього „закону" по офіційній лінії був сенатор Джеймс Баклі, республіканець - консерватист з Ню Йорку, який звернувся до совєтського посла Анатолія Добриніна, домагаючись від нього потвердження на письмі, що поширювані вістки про астрономічні підвишки є правдивими. У своєму листі сенатор Баклі пише, що речі і харчі, які пересилають своїм родичам в СССР дуже часто одиноким засобом, що тримає їх при житті, особливо тоді, коли хтось із тих родичів вибув з праці та опинився на вулиці без засобів до життя.

З офіційним протестом виступила також Нюйоркська Конференція для охорони жидів в СССР, вказуючи, що підвишка має суто політичне тло і являється ще одним засобом терору совєтського режиму проти своїх громадян. Директор цієї установи Малколм Генлейн поінформував пресу, що в четвер, 10-го червня, його установа вислала цілий ряд листів до американських сенаторів і конґресменів, як також до Державного департаменту з проханням, щоб вони зробили все можливе і не допустили до довготривалости цього совєтського „закону". При тому Генлейн відмітив, що тепер пакунок вартости 250 долярів виносить приблизно 600 долярів, а це вже „виглядає на грабунок".

ПАТРІЯРХ ЙОСИФ ЗАКЛИКАЄ ДО „ПОЄДНАННЯ В ХРИСТІ"

У п'ятницю, 11-го червня, безпосередньо перед друком цього числа „Свободи", одержано поспішною поштою з Риму відбитку „Послання Патріярха Йосифа про поєднання в Христі", що буде надруковане в червневому виданні бюлетеню Українського Пресового Бюра „Вісті з Риму". Послання зв'язане з недільним святом Зіслання Святого Духа і його зміст руководимо це послання у точному формою і змістом оригіналі.

Патріярх Йосиф

ПОСЛАННЯ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА ПРО ПОЄДНАННЯ В ХРИСТІ

УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ
МИР І БЛАГОСЛОВЕННЯ!

Кожний віруючий в Бога і свідомий своєї національности українець, дивлячись на нинішнє важке положення Українського народу в Україні і на поселеннях, мимоволі проймається жахом за майбутнє його існування і розвій. Переслідування і гнет релігії і Церкви в Україні та розбиття, свари і незгоди поза Рідним Краєм, — оце ті причини, які примушують кожного чесного українця призадуматися над собою.

Де шукати виходу і яких треба вжити середників, щоб стануть в цій недолі на правильний шлях, вжити відповідних засобів удосконалення і забезпечення свого будучого, ба що більше, щоб не зникнути з лиця землі і не перейти до історії, як віджитий і мертвий первень, подібно, як це сталося вже з неодним народом в історії. Очевидно, не легка це річ стати відразу обновником і одухотворити нині так обезсилений народ навіть і для генія. Та все ж таки не можна опускати рук і попадати в безнадійність, то передусім для того, хто вірить в Бога і надіється на Його певну поміч. Тому то каже св. Павло: „Випростуйте ваші охлялі руки та зомлілі коліна і зробіть вашим ногам стежки прості, щоб кульгаве не збочило, а радше видужало" (Євр. 12, 12 сл).

Кожна людина, яких поглядів вона не була б і як не задивлялася б на нинішнє релігійне й державне положення, чи українець чи чужинець, мусить признати, що найсильнішим чинником в діянні і творчості народу є релігія — віра в Бога. Навіть і атеїсти-безбожники видять і переконуються наглядно, що то неможлива річ викорінити нині віру в Бога з душі людини, навіть при найсильніших і найбільш всебічних засобах і середниках матеріяльної й фізичної державної сили. І якщо так, то треба звернути наше бачне око на цей найважніший момент в житті людини, народу й держави.

Отож, звідку то, виринає питання, як мається справа з релігією і вірою в Бога в Українському Народі? На жаль, ось в тому корінь лиха. Бо релігія повинна бути тим найсильнішим мотором думання і діяння в українському, так розбитому і роз'єднаному, народі. Є в нас католицька і православна Церкви, євангелицькі громади й розбиті різні релігійні групи, і всі вони караються на каторгах за Христа і Христову віру. На превеликий жаль вони взаємно себе поборюють і тому не всилі об'єднати Український Нарід та перейти в протинаступ проти злих сил світу. А Господь нам напоминає нас: „КОЖНЕ

(Закінчення на стор. 2-ій)

У Києві перешколюють партійних атеїстів

Київ. — Газета „Радянська Україна" з 2-го червня ц. р. інформує, що у другій половині травня тут проходили двотижневі всесоюзні зональні курси з питань наукового атеїзму для працівників ЦК Компартій союзних республік, обкомів, міськкомів і райкомів партії, обкомів комсомолу, заступників голів і секретарів всіх діючих клітин компартії, товариства „Знання", ідеологічного активу Києва і області. Вивчалися „питання підвищення ефективності атеїстичного виховання населення, формування марксистсько-ленінського світогляду, комуністичного ставлення до праці в світлі рішень XXV з'їзду КПСС" тощо.

У доповідях і виступах ще „висвітлювались проблеми розвитку і вдосконалення системи атеїстичного виховання, роботи партійних органів, пропагандистів наукового атеїзму, ролі і місця школи, товариства „Знання", преси, радіо і телебачення в формуванні матеріялістичного світогляду, використання можливостей соціалістичної обрядовості, як фактора атеїстичного виховання".

„Велику увагу, — каже „Радянська Україна", — було приділено критиці сучасного антикомунізму і ревізіоністської фальсифікації марксистської теорії наукового атеїзму, розкриттю суті еволюції і нових явищ у діяльності релігійних організацій".

Про права і обов'язки Апостольського Адміністратора

У зв'язку з тим, що Папа Павло VI найменував Преосвященного Єпископа Кир Василя Лостена Апостольським Адміністратором Філядельфійської Митрополії, подаємо пояснення про Його права й обов'язки.

Апостольський Адміністратор офіційно вступає у виконування своїх прав і обов'язків згідно з каноном 353, ч. 2. „Моту Пропріо Клері Санктітаті" предявленим письмо на призначення на засідані Архиєпархіяльної Ради Консультатів. Він на ставі цього призначення Апостольським Адміністратором та має такі самі права, обов'язки і привілеї, як кожний Єпископ Ординарій, (канон 355, ч. 1. там же). Юрисдикція Апостольського Адміністратора є постійна й не вигасає зі смертю Вселенського Архиєрея, або Владики, якого він заступає, (Канон 358, ч. 1. там.)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

З пошаною без міри...

Серед нашого народу і в нашій традиції з кожним роковим святом зв'язаний якийсь найбільш притаманний тому святові звичай - традиція: коляди на Різдво, чи гагілки на Великдень. Із Зеленими святами у нас, зокрема в Західній Україні між двома світовими війнами, прийнявся звичай - традиція відвідування могил та пошанування тих, які полягли в боротьбі за волю, чи імена яких з цією боротьбою зв'язані. У Львові належало вже до самозрозумілої традиції, що під час Зелених свят відправлялись панахиди на стрілецьких могилах на Личаківському і Янівському цвинтарях, і в ті дні маси народу, зокрема молодь, відвідували ці цвинтарі, клали на них вінки квітів, молились та співали патріотичні пісні, що їх часто перервала поліція. Подібне діялося по інших містах і навіть селах. На тему тих свят та вшановування поляглих наші мистці, поети, письменники і композитори створили ряд високомистецьких творів, що сьогодні становить невід'ємну частину нашої патріотичної культури.

Провидіння це чи припадок, але факт, що багато з тих, імена яких нерозривно зв'язані з Українськими Визвольними Змаганнями, відходять у вічність саме в тому зеленосвяточному або листопадовому сезонах, в яких згадується та вшановується поляглих за волю. Можна б назвати десятки імен, включно з такими історичними постатями, як Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький та полковник Андрій Мельник, які відійшли до Пантеону вічности саме в часі Листопадових роковин чи Зелених свят.

Провидіння це чи припадок, але й сьогодні, на передодні цьогорічних Зелених свят, появляється вістка про відхід у вічність св. п. Романа Купчинського, славне ім'я якого та його творчість у першу чергу зв'язані з нашими Визвольними Змаганнями та їх увіковіченням у слові і пісні.

Цього року, як і вже в багатьох попередніх, не засурмить жалобна сурма та не понесеться патріотична пісня „Ви жертвою в бою нерівнім лягли'' на Личаківському та багатьох інших цвинтарях полягли за волю України на Батьківщині. Ці Поляглі в могилах не менш страшні і небезпечні для ворога - окупанта, як були за свого життя і боротьби. І коли велика українська громада супроводитиме цієї суботи на вічний спочинок на Українському Пантеоні в Бавнд Бруку св. п. Романа Купчинського, як і всі ті, що знатимуть про це на поселеннях і в Україні, матимуть на думці та цілим серцем відчуватимуть зміст та суть пам'ятних слів пісні: „До Ваших ми могил ідемо повні віри . . . з пошаною без міри''!

Совєтське лицемірство

„Закликаємо всі держави здержуватися від будь-яких акцій, які противляться принципам респектування незалежности, суверенности та територіяльної недоторканости, щоб всі ці загально визнані міжнародні принципи були вповні застосовані рівнож у відношенні до Ливану''.

Можна було б думати, що процитовані слова — це заява уряду котроїсь із демократичних країн, наприклад, З'єднаних Стейтів Америки, Канади, Великобританії тощо, які дійсно підтримують право всіх народів світу бути панами своєї власної землі в самостійних і суверенних державах. Але — це заява уряду Совєтського Союзу, цієї останньої імперії в світі, проголошена кремлівськими верховодами минулої середи, 9-го червня. Цією заявою, як також пересторорогою для країн Заходу, — яких названо „імперіялістичними силами'', — не вмішуватися у внутрішні справи пошматованого громадянською війною Ливану, Москва знову продемонструвала своє лицемірство. Яке моральне право має Совєтський Союз, імперіялістичний і рабовласницький, який протягом цілої своєї історії придушував і далі придушує прагнення народів Східньої Европи до самостійности, залишившись сьогодні ще єдиною і, цілком певно, останньою колоніяльною імперією, виступати тепер в ролі оборонця „незалежности, суверенности та територіяльної недоторканости Ливану? Совєтський Союз перестерігає ЗСА та інші держави Заходу проти „вмішування у внутрішні справи'' Ливану, хоча нема жадних доказів, що Вашінгтон плянує якусь мілітарну акцію в тій країні Близького Сходу. А той самий Совєтський Союз у 1920-их роках силою зброї та підступом завоював самостійну Українську Народну Республіку та інші незалежні держави, як Білорусь, Грузія, Вірменія, Азербайджан тощо, в 1940-му році також силою зброї „возз'єднав'' Балтійські держави, а після Другої світової війни перетворив Польщу, Чехо - Словаччину, Мадярщину, Болгарію Румунію та Східню Німеччину в своїх сателітів, а в дійсності — в колонії Москви.

Лідери Совєтського Союзу перестерігають нібито „імперіялістичну'' Америку проти вмішування в справи Ливану. А чим, як не імперіялістичним вмішуванням було брутальне придушування Москвою мадярського повстання в 1956-му році та совєтська інвазія на Чехо - Словаччину в 1968-му році? Чи т. зв. „доктрина Брежнєва'', яка проголошує право Москви вмішуватися у внутрішні справи своїх сателітів та інших комуністичних держав, не є найяскравішим виявом совєтського імперіялізму?

Заклик уряду СССР до ЗСА та інших країн Заходу не вмішуватися у внутрішні справи Ливану — це чергове намагання Москви відвернути увагу від власного імперіялізму, приписуючи його кому іншому.

Комуністи Італії хочуть взяти на себе відповідальність за господарку країни

Рим, Італия. — Виступаючи на окремій пресовій конференції, генеральний секретар Комуністичної партії Італії Енріко Берлінгуер заявив, що ІКП готова взяти на себе відповідальність за занедбану господарку країни, [illegible] до новосформованого уряду, вона буде сприяти виведенню Італії з тяжкої економічної кризи. Е. Берлінгуер докладно зупинився на тих господарських труднощах, що їх тепер переживає Італія і відмітив, що Компартія висуває конкретні протизаходи для поладнання нинішних труднощів, пропонуючи сформувати коаліційний уряд з усіх „народних і демократичних сил з участю ІКП''.

ПОСЛАННЯ ПАТРІЯРХА ЙОСИФА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ЦАРСТВО, РОЗДІЛЕНЕ В СОБІ, ЗАПУСТІЄ, І КОЖНЕ МІСТО ЧИ ДІМ, РОЗДІЛЕНІ В СОБІ САМОМУ, НЕ ВСТОЇТЬСЯ'' (Мт. 12,26).

Тому за усильною спонукою українських віруючих людей, звертаємося оцим, Український Народе, до Тебе, щоби Ти РОЗПОЧАВ УЗДОРОВЛЕННЯ ВІД КОРІННЯ СВОЄЇ ДУХОВОСТИ, ВІД СВОЄЇ БЕЗСМЕРТНОЇ ДУШІ І ЇЇ ПОТРЕБ!

Всі одиниці, які приймають віру в Бога і Христа, мусять признати, що Христос-Богочоловік установив ОДНЕ СТАДО, ОДНУ ЦЕРКВУ І ОДНОГО ПАСТИРЯ, і за цю єдність гаряче молився на Тайній Вечері: „Отче Святий, за ради імени Твого, бережи їх, тих, що їх Ти мені передав, щоб були одно, як ми!'' (Йо. 17,11), „щоб і вони були в нас об'єднані'' (Йо 17,21), „щоб вони були звершені в єдності'' (Йо. 17,23).

Найчисленніші Церкви в нас є православна й католицька, і, безсторонно кажучи, НЕМА МІЖ НАМИ СУТТЄВОЇ, ДОГМАТИЧНОЇ РІЗНИЦІ, ЯК ЦЕ ВИКАЗУЮТЬ ТЕОЛОГІЧНІ СТУДІЇ І СВІДЧИТЬ ІСТОРІЯ. Правду кажучи, розлам і поділ є піддержувані тільки ззовні від тих, які знають, що тим ослаблюють Український Нарід і Церкву. Світлим моментом в нашій історії було порозуміння на тлі Патріярхату між обома Церквами за Митрополитів Петра Могили і Йосифа Велямина Рутського. На жаль, їх висока ідея згоди не здійснилася. З другого боку поляки і наші сусіди хотіли златинщити й спольонізувати українців католиків для своїх політичних цілей. І тому треба собі здавати справу з такого стану і мати на увазі свою Церкву і своє добро, та не бути мотовилом в чужих, ворожих руках, що ним мотають вони і снують пряжу на свою одежу. І треба признати, що такі великі кроки зближення й порозуміння в новіших часах були вже зроблені за Сл. Б. Митрополита Андрея Шептицького. Так само й тепер відбулася сердечна стріча при великому здвизі Православних у Бавнд Бруку з Митрополитом Йоаном Теодоровичем. Там впали тоді великі слова: МИ ТАКІ ПРАВОСЛАВНІ, ЯК ВИ КАТОЛИКИ! Це правда, і совісні студії виказують, що нема догматичних чи обрядових різниць. НАМ ТРЕБА ВСІМ СТАНУТИ НА КИЇВСЬКІЙ ПРАДІДНІЙ ТРАДИЦІЇ, а не підлягати російській синодальщині й тим подібним впливам.

Так само й наші Євангелики стоять на становищі Христової Євангелії. Треба зробити крок дальше до Апостолів Андрея і Петра, звідки починається і продовжується наше християнство.

Рівнож і наші Біблійні Громади, які приймають за основу Святе Письмо, читають, що в ньому горить ця віра в єдиного Бога і Ісуса Христа нашого Спаса. Коли ми правили Св. Літургію в північній Арґентині в Чако, то безліч наших Єговістів, довідавшись з радія про нашу Службу Божу у величезній латинській катедрі, прийшли з колоній і лісів і виповнили вщерсть увесь храм. Вони молились з нами! Не диво, що і вони підносять голоси зі свого боку про потребу єдности релігії і віри.

ПРАВДА Є ЛИШ ОДНА! Як боліють різні народи, як нпр. німці, над розламом своєї Церкви і як стараються вони поєднатися, як розвивається в них успішно, під впливом Святого Духа, так званий екуменічний рух — рух поєднання, і навпаки, як сильною своєю єдністю є сьогодні Католицька Церква в Польщі і ставить опір безбожництву й матеріялізмові! Яка могутня була наша Держава за часів Володимира Великого і Ярослава Мудрого! Бо була в нас тоді ОДНА ВІРА І ОДНА ЦЕРКВА, яка лучила духово ввесь нарід, скріплювала усе державне життя і створила свою культуру!

Чи не можна б цієї об'єднуючої акції обидвох Церков почати від узгіднення перекладів Святої Літургії і інших Богослужб, щоб молитися „одними устами і єдиним серцем''? А знову, таке зближення з іншими християнськими згромадженнями треба розпочати від читання того самого Святого Письма, перекладеного з оригіналу. Очевидно, це зближення мусить відбуватися зі зрозумінням, поволі і постепенно. Здаймо собі раз справу, скільки хитрости вживають наші вороги, щоб піддержати розлам і роз'єднання між нашими церквами. БУДЬМО СОБОЮ! Дивімся на своє власне духове добро, на спасіння наших душ — і тоді БУДЕ МІЖ НАМИ ЄДНІСТЬ, В ПЕРШУ ЧЕРГУ НА ЦЕРКОВНОМУ ПОЛІ, А ОПІСЛЯ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ Й ДЕРЖАВНОМУ! Треба добро Церкви і Народу ставити вище своєї марної особистої амбіції і своїх особистих чи гуртових користей!

Це дуже відрадний об'яв, що це починають розуміти й відчувати всі віруючі України різних релігійних груп, що, ОБ'ЄДНАВШИСЬ В ОДНУ ПОМІСНУ УКРАЇНСЬКУ ЦЕРКВУ ПІД ПРОВОДОМ ПАТРІЯРХА, СТАНЕМО ТВЕРДИНЕЮ, ОБ ЯКУ БУДУТЬ РОЗБИВАТИСЯ ВСІ ВОРОЖІ УДАРИ, так релігійні, як і політичні.

Перед нами СВЯТО ЗІСЛАННЯ СВЯТОГО ДУХА. Спільною гарячою молитвою звернімся до Нього, як ДУХА ЄДНОСТИ, щоб Він просвітив, надхнув і дав силу для нашого об'єднання і єдности у вірі в одній Церкві. Бо Святий Дух устами св. ап. Павла завзиває нас: „БЛАГАЮ ВАС, БРАТИ, ІМ'ЯМ ГОСПОДА НАШОГО ІСУСА ХРИСТА, ЩОБ ВИ ВСІ ТЕ САМЕ ГОВОРИЛИ, ЩОБ НЕ БУЛО РОЗКОЛІВ ПОМІЖ ВАМИ, АЛЕ, ЩОБ БУЛИ ПОЄДНАНІ В ОДНІМ РОЗУМІННІ Й ОДНІЙ ДУМЦІ''! (1 Кор. 1, 10).

Благословення Господнє на Вас!

ЙОСИФ
Патріярх

Дано в Римі
при Патріяршому Соборі Святої Софії
у празник Воскресення Г. Н. І. Х.
3 червня 1976 р. Б.

К. Крупський

НОВА КАРТА „НАРОДІВ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ''

В цьогорічному лютневому числі відомого американського журналу „Нешонел Джеоґрафік'' була надрукована стаття п. н. „Імперська дорога Сибіру — ріка Об''. Це передова стаття, яка разом з ілюстраціями та орієнтаційною картою Сибіру займає 43 сторінки. Не маємо заміру зупинятися над названою статтею, натомість зупинимось над географічною картою Совєтського Союзу, розісланою передплатникам з лютневим числом „Нешонел Джеоґрафік''. Досі в нашій пресі ніхто не звернув уваги на публікацію цієї карти, а вартувало б зробити це, бо та карта подає не тільки географічні, але також демографічні дані. Очевидно, базовані на совєтських джерелах, а навіть інтерпретовані московським центром.

Як відомо „Нешонел Джеоґрафік'' журнал не розпродується по газетних кіосках. Він є органом „Нешонел Джеоґрафік Сосаєті'' (Крайове Географічне Товариство) і кожен передплатник на час передплати формально стає членом цього товариства і як такий може користуватись деякими привілеями, в числі яких періодично одержує додаткові географічні карти, публіковані цим товариством.

Названа карта дещо відмінна від тих, які досі одержували передплатники названого журналу. Вона є багатокольорова та доповнена схематичними інформаціями про народи імперії, яка називається „Совєтським Союзом'', а також доповнена мовним ключем, який мав би дати такі ж інформації про мови, якими розмовляють ті народи.

Розмір карти 22 і 1/2 X 27 інчів, маштаб 1 : 12,000,000, або 189 миль до одного інча, чи 100 кілометрів до одного сантиметра. На одній її стороні п. н. „Совєтський Союз'' показана фізична карта Совєтського Союзу із зазначеними в кольорах границями республік, областей та адміністративних районів.

На другій стороні п.н. „Народи Совєтського Союзу'' показані кордони усіх тих республік, а місце території кожної з них зазначене іншою барвою. Тут подані тільки головніші міста. Наприклад, на території України, зазначеній малиновою барвою, з міст подані тільки Київ, „Львов'', „Харков'' і Одеса. Так само на території інших республік зазначені тільки головніші міста. Тут замісць написів назв міст видніються назви мов, які нібито є в ужитку в тих республіках, чи на території автономних районів.

Як нам добре відомо, в останніх роках Москва запопадливо переводить в життя політику мовного „злиття'' народів Совєтського Союзу. Іншими словами, під претекстом вилонення „совєтської людини'' переводиться плян зросійщення усіх народів совєтської імперії. І ось ця політика виразно відображена на названій карті, базованій на доставлених видавцеві карти джерелах. На карті зазначено, що джерельні матеріяли подала совєтська пресова аґенція „Новості''.

На цьому місці варт пригадати те, що недавно американська преса доносила про те, що названа аґенція бере активну участь в совєтському шпигунстві і на ділі є нічим іншим, тільки аґентурою московської загарбницької політики.

У світлі фактів названа карта є ще одним пропаґандивним засобом Москви. Для прикладу візьмі це, що показано в ній про Україну. Згідно з мовним ключем, поданим до карти, означало б, що в Україні переважаючою мовою є мова українська, а зазначені на малиновому тлі цятки, що символізують інші мови в Україні: російську, польську, грецьку болгарську та інші, творять дуже незначний відсоток у відношенні до цілости малинового тла.

На жаль, в дійсності так воно не є, бо з практики знаємо, що панівною мовою в Україні є мова російська. Нині в усіх містах України тяжко почути українську мову. Наша мова знаходиться в підпіллі, майже такому, як колись за царату. В урядах, адміністрації, школах і публічному ужитку панівною мовою є російська. Не треба бути ні картографом ані етнографом, щоб побачити те, що мовна діяграма на цій карті зовсім не відповідає дійсності, але, беручи до уваги факт, що видавці цієї карти користувались матеріялами совєтської пресової аґенції „Новості'' (це зазначене на карті), стає нам зрозумілим, чому і на цій карті так щасливо представлена мовна справа в Україні.

Як вже зазначено, розговірна мова даного району усіх республік зазначена на карті не тільки барвою, поданою також в мовному ключі, але також написом назви даної мови. Тому декотрі райони, як наприклад, широке пасмо, почавши від району Маґнітоґорська, ідучи на південний схід в сторону областей Омської, Новосибірської, аж до Іркутської і далі, виглядають на мапі на мовний Вавилон. Тут вам крім місцевих мов зазначені мови — найгустіше мова панівна російська, а з невільничих мов: українська, білоруська, болгарська, молдавська, польська, німецька і мови усіх балтійських народів.

Чи не глум це над правдою, тих в Україні, що на тлі панівної російської мови продовжують послуговуватись рідною українською мовою, посуджують в українському буржуазному націоналізмі, а ті, що відірвані від рідної землі, без рідної книжки, преси і радіо, нібито продовжують говорити українською мовою?

Для того, хто обізнаний з московською мовною політикою, це тільки підтверджує те, що сказано в загальній інформації на карті, текст якої займає приблизно одну сторінку пересічного книжкового друку. А тут, між іншим, сказано, що та „особлива мозаїка народів Совєтського Союзу та їхніх культур почали творитись ще в 15-тому століття'' і що „тепер скрізь по Совєтському Союзі витворюється однорідна спільнота''. Це ніщо інше тільки парафраза московського терміну про те, що „витворюється совєтська спільнота''.

Ось такі то фальшиві концепції пропихає Москва на Захід, прикриваючи ними горезвісну істоту свого традиційного імперіялізму. А наукові американські установи, ласі на зиск, повторюють ту московську єресь. Не кажемо цього наздогад. Наприклад, на карті „Народи Совєтського Союзу'' є нотатка, яка відсилає більше заінтересованих народами Совєтськ. Союзу до „Нової Колюмбійської Енциклопедії'', або до перекладеної на англійську мову „Совєтської Енциклопедії''.

В минулому році в одному із провідних американських журналів („Ю Ес Ньюз енд Ворлд Ріпорт'') писалось про те, скільки заробляють видавці на одному комплекті тієї совєтської енциклопедії. Така відсилка до названої енциклопедії—це ніщо інше, як тільки реклям а, а також реклям а самому „Нешонел Джеоґрафік'', який в іншій нотатці реклямує свою карту Совєтського Союзу у виконанні на міцнішому папері або в плястиці.

Автор цих рядків при кінці минулого року на сторінках „Свободи'' подав досить докладний огляд на те, що пише „Нова Колюмбійська Енциклопедія'' про Україну, і вказав на те, що в ній більшість статтей, які стосуються українського народу, є прекрасно опрацьовані. На жаль, ця правда також є засмічена такими вставками, як та, що відноситься до української мови, де одним реченням спотворюється цілість, як наприклад, те, що каже: „Українська мова, глядіть „малоросійська мова''. Подібних засмічень є в цій енциклопедії декілька і, коли б їх усунути, то все інше залишилось би бездоганним. Окупант України має великий досвід у спотворюванні правди про наш нарід. Він знає добре, що мале ключеве речення може зіпсувати цілість.

Цей сумний стан відомостей про Україну в американській довідниковій літературі тільки підтверджує, що не наука, а політика надає тону цій справі. Чи названі американські видавничі установи не наукові? Очевидно, що так, але це їм не перешкоджає в тому, щоб загарбання російськими варварами в 15-тому столітті інших народів уважати за початок „творення мозаїки совєтських народів.

Ще повернемось до карти „Народи Совєтського Союзу''. Кругом цієї карти вміщено 24 портрети етнічних типів представників совєтських республік і декотрих т. зв. „автономних областей''. Ці портрети також були доставлені видавцям карти названою совєтською аґенцією. Зрештою, всі ті портрети в народніх одягах на протязі

(Закінчення на стор. 3-ій)

З НАШИХ БУДНІВ

Зелені Свята

Ніде так гарно і чепурно не маїли хат в Зелені Свята, як у моїх Водниках! Зрештою, те саме міг би сказати кожний патріот про своє власне село чи містечко. Маїли в нас не тільки стріхи, стіни та одвірки в сінях, але й образи святих у світлиці і то, переважно, папороттю, а долівку встелювали шуваром, від котрого походить псевдо нашої поетеси, Ірини Шуварської. Ворота, а в заможніших господарів, брами, теж були відповідно удекоровані. Маїли, звичайно, гілками ліщини, грабини, бучини, кленом, ясенем, а деколи й розквітлою липою, що пахла тоді, як нещастя! Ґазда, що замаїв би стріху, скажемо вільхою, осикою чи вербою, став би посміховищем села. Верба — поготів, теж сповняла свою обрядову повинність, але у Вербну чи Квітну Неділю. Натомість вільха взагалі не втішалася пошаною серед сільськогосподарського люду, хоч і росло її в наших сторонах до загибелі, і від цього мабуть сусіднє село, звідки були родом брати - підпільники Габрусевичі, — називалося „Вільхівець''.

Церковця наша, — нині сумний та мовчазний „пам'ятник мистецтва'', — теж потопала в зеленому маю і в квітах. Якось спитав я п р и я т е л я, що студіював ще вдома теологічні науки, а тут працює креслярем, на яку власне пам'ятку маїли в Краю церкви і хати?.. Чи цей звичай має якусь християнську символіку, чи він походить ще з поганських часів? „Не вгадав, пане - брате, — відповів учений муж. — Якщо хочеш знати, то цей звичай прийшов до християнства з Старого Заповіту, тобто від жидів. Як відомо з біблійного передання, Господь Бог дав Мойсеєві Десять Заповідей на горі Синай, що була в той час покрита зеленню і на спомин такого великого в їх історії моменту, жиди прикрашували свої доми зеленими гілками. А ми, християни, позичили собі від них цю церковну традицію, що стала потім народною''.

Не міг мені, на жаль, пояснити вчений теолог - кресляр, на яку пам'тку в день зіслання св. Духа, зараз по церковній відправі, народ кидався на гілки зелені, що ними замаєна була церква знадвору, і розривав - розхапував їх умлівіч! Цим „спортом'' займалися переважно хлопчаки - підростки, між якими доходило нераз і до бійки, — хто захопить більше маю, але бувало таке, що й поважний ґазда, відштовнувши „шмаркача'', виривав йому з рук здорову гіляку і чимдуж таскав її додому, ніби воєнну здобич! Теолог - кресляр „викрутився сіном'', що в його, мовляв, сторонах такого звичаю не практикували, то він не може мені пояснити його значення чи символіки... Може знайдеться якась добра душа, що пояснить?

І к е р

Степан Чорній

ВІД „ЕМСЬКОГО УКАЗУ'' ДО XXV З'ЇЗДУ КПСС

IV

Коли ж у результаті історичної долі Україна стала совєтською республікою і ввійшла до складу Союзу ССР – це зобов'язувало комуністів компенсувати Україну за всі заподіяні кривди і національно-культурні втрати, винуватцем яких була російська україножерна політика в минулому.

Одначе вірні і послідовні спадкоємці російських царів-тиранів, — московська кліка комуно-фашистів,*) — ліквідувала українізацію ще на початку 30-их років. Хто може заперечити, що це не в дусі „Емського указу''?

Московські комуно-фашисти*) — рафіновані майстри етноциду, боячись українського відродження, що так буйно розквітло в Суверенній Українській Народній Республіці, — вирішили знищити українське селянство — оце найкраще і найздоровше джерело української мови та народних традицій. З тією метою народовбивці з московського Політбюра затіяли нечувану в історію людства сатанинську справу. Вони зорганізували штучний голод в Україні в 1932-1933 р., з причини якого згинуло приблизно десять мільйонів українського народу. А на початку тридцятих років з наказу російських варварів 20 століття розстріляно близько 250 кобзарів-сліпців, яких скликали були до Харкова буцім то на концерт. Ці невинні кобзарі — „це дух України, це народ, це співці справжньої слави козацької'', — заявив Леонід Плющ на зустрічі з українським громадянством 31 березня 1967 р. у Лівінґстоні, ЗСА.[19])

Сучасна комуно-фашистська влада, що управляє Україною з Москви, в національній політиці основується на принципах „Емського указу''.

Ба, щобільше, білі царі-тирани видавали „укази'' з метою швидшої русифікації народів російської імперії, царі ж червоні вирішили знищити неросійські народи не тільки духово, але й фізично. Під час ліквідації українізації вони виарештували, розстріляли і запроторили на каторгу в Сибір тисячі українських науковців, письменників, артистів, народних учителів, яких у 1937 році спеціяльний уповноважений Сталіна російський кат Кашкетін розстрілював з наказу „батька народів''. Згинули тоді видатні працівники української культури — Лесь Курбас, Микола Куліш, Г. Епік, М. Ірчан, М. Зеров, О. Шумський, К. Максимович та багато-багато інших.[20])

Отже, бачимо, що між „Емським указом'' 1876 р. і сучасною національною політикою кремлівських вождів супроти України існує тісний зв'язок „історичного пересмства''.

Сучасне Політбюро КПСС у своїй національно-політичній пропаґанді повсякчас підкреслює фарисейську тезу, що, мовляв, „так воно історично склалося'', що російська мова й культура домінують в Українській ССР, — то це, мовляв, „явище проґресивне'' і його не можна змінювати, а, навпаки, на цій основі розбудувати „радянський інтернаціоналізм'' та творити „новий радянський народ''.

Отже виходить, що заборона царями-тиранами вживання української мови, що означало нелюдський лінґвоцид, до вподоби вождям ЦК КПСС, і зумовлений цим стан речей треба вважати за „історично складену'' основу для продовження народовбивства, перейменувавши слово „русифікація'' на „інтернаціоналізація''.

Невже так швидко забули московські „культуртреґери'', що українська культура ще зовсім донедавна набагато вище стояла від московської?[21]) І якщо б Україна була сьогодні вільною незалежною державою, побачили б кремлівські українофоби наскільки Україна випередила б Росію в культурному відношенні!

Одначе це не в інтересах московських шовіністів-великодержавників, що стараються російською культурою „рубати вікна в Европу'', а національні культури звести до провінційних, примітивних, для домашнього вжитку. Ось чому московські грабіжники чужих культурних надбань палять українські архіви й бібліотеки, руйнують історичні пам'ятники, церкви, жорстоко переслідують українських патріотів, що виступають в обороні людських прав, української мови, народних традицій, релігії; запроторюють їх у в'язниці, концтабори та психіятричні заклади на поталу звироднілим каґебістам, що в майстерності народовбивства перевершили навіть Гестапо.

Після смерти Сталіна поволі почала відроджуватись національна стихія українського народу, але Москва зустріла цей процес рішучим протинаступом.

(Продовження буде)

*) Український Вісник 7-8, передрук, ред. Максим Сагайдак, Смолоскип, Париж-Балтимор-Торонто, 1975, — пише на стор. 146-147, що „совєтський режим — це фашистська диктатура, і що цей совєтський неофашизм становить головну небезпеку для всього людства''.

[19]) За Вільним Світом, ч. 16, Рік LXXIV, 19 квітня 1976, стор. 1.

[20]) Гірняк Иосип, „До недобитків Березоля'', Сучасність, ч. 2 (158), лютий 1974, стор. 28.

[21]) Грушевський М., „Позорной памяти'', „Украинский Вестник'', ч. 1, 21 травня 1906 р.; передруковане в збірці „Освобождение России, и украинский вопрос'', Київ, 1907., цит. за Лавріненко Юрій Розстріляне відродження, Instytut Literacki, 1959, стор, 924., перекладена стаття М. Грушевського „Ганебній пам'яті''; про це писав також Грушевський 1926 року в журналі АН УССР „Україна'', ч. 4 з нагоди 50-річчя „Емського указу'' 1876 року.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ференції. Такі знавці як Марґарита Мід і Бакмінстер Фуллер уважають цю справу похідною від проблеми, де находяться ресурси у поодиноких країнах і як їх найкраще використати. Предсідник конференції Б. Дансон згадав тих, які не заступлені на нарадах. Пізніше, на пресконференції, Дансон відмовився подати уточнення, обмежившись заввагою, що не слід розглядати ці справи виключно з точки зору індустріяльних країн.

На пресконференції прем'єр-міністра Трудо, яка відбулась у вівторок, 1-го червня, п-і Х. Ісаїв спитала, що можна б зробити, щоб дати громадянам таких країн як СССР, делеґації яких не представляють задовільно поглядів населення, можливість висловити свої погляди на конференції та вплинути на урядову політику. У довшій відповіді прем'є-міністер сказав, що існують уряди різних типів і вибирати між ними нелегко, а групи, які не мають доступу до урядових делеґацій, можуть виявити свою думку через неурядові організації.

2-го червня, на пресконференції канадської делеґації, А. Семотюк запитав члена цієї делеґації, В. Юрка з Едмонтону, чи Канада готова поручити справу деколонізації на форумі конференції. П. Юрко відповів, що ця справа належить до конференційної комісії ч. 1, і запити слід спрямовувати туди.

Наступного дня відбулася пресконференція совєтської делеґації. На питання п-і Х. Ісаїв про те, чому В. Мороза перевезено до Інституту ім. Сербського, речник делеґації Фомін відповів, що жаден політв'язень в СССР не перебуває в психіятричному заведенні. З черги п-і У. Целевич спитала про нищення церков в Україні; п-і Х. Фіяля піднесла справу ґеноциду українського народу й порушення прав людини в СССР; і п-і Х. Ісаїв спитала, чому уряд СССР ізолює від народу й не узгляднює бажань загалу в своїй політиці. На всі ці питання Фомін відповів, що вистачає поїхати в СССР, щоб переконатися в несправедливості таких закидів. П-і О. Заверуха спитала, чому уряд СССР відмовив міжнародному скандинавському комітетові дозвіл відвідати концентраційні табори і 330 таборів важкої праці, на що Фомін відповів, що члени цього комітету не мали щирих інтенції.

3-го червня представники СКВУ, п-і Х. Ісаїв і А. Семотюк, відвідали генерального секретаря конференції Е. Пенолосу, вручили йому меморіял СКВУ і просили, щоб пропоновані резолюції були представлені на форумі урядової конференції. У відповідь Пенолоса заявив, що ця справа не належить до його компетенції і що такі резолюції можуть пропонувати тільки делеґації поодиноких країн. З огляду на те, представники СКВУ роздали копії меморіялу всім делеґатам на конференцію.

У промові, виголошеній на урядовій конференції 4-го червня, представник Української ССР відповів на твердження меморіялу СКВУ про нищення церков в Україні. Для послаблення цих обвинувачень він вказав на те, що в Києві розпочалось відновлення Видубецького монастиря.

У той сам день Відділ КУК у Ванкувері зорганізував демонстрацію в обороні Валентина Мороза та за свободу Віри і Церкви в Україні. Ця маніфестація й діяльність української делеґації на конференції „Габітат" здобули розголос у репортажах телебачення СіБіСі й місцевого щоденника „Ванкувер Сан". Великою популярністю користується кіоск, в якому роздаються друковані матеріяли Комісії Прав Людини СКВУ та Комітету Оборони Валентина Мороза.

НОВА КАРТА...

(Закінчення зі стор. 2-ої)

років десятками разів уживаються в різних совєтських англомовних журналах та інших пропаґандивних публікаціях. Біля кожного з них подана коротка інформація про нарід, до якого той тип належить.

Тут Україну репрезентує жінка, одягнена в український народний одяг. Під прикметниковим наголовком „Українська" (тут мова про українську республіку) поданий слідуючий текст: „Друга, тільки по росіянах, найбільша етнічна група Совєтського Союзу. Тяжко працьовиті українці з гордістю зберігають їхню різнобарвну культуру їхню відмінну літературну традицію. Київ, осідок сильної середньовічної держави, званої „Русь", нині є третьою найбільшою совєтською метрополією після Москви і Ленінграду. Довготриваючі зв'язки з Польщею і козацька спадщина причинилися до української ідентичности. В 19-му столітті палке писання таких поетів як Тарас Шевченко сприяли націоналістичному розбудженню і самоосвідомленню, що триває й донині. Українці понесли тяжкі шкоди в часі Другої світової війни. Нині, вирощують збіжжя і ярину на колективних фермах, а на фабриках продукують мільйони тон заліза і сталі".

Це типова московсько совєтська інтерпретація фактів. Ось, як наприклад, те, що польське панування в Україні розцінюється як „зв'язок" України з Польщею. Цю наявну пропаґанду, як папуги безкритично, повторюють американські наукові установи, але, коли їм потрібно, то вони дізнаються про те, як дійсність виглядала. Наприклад, інформації про Литву, Латвію і про совєтських жидів не взяті з московської пропаґанди.

Думаю, що однією із влучних відповідей, а радше протидією на такі картографічні праці і на фальшиву інтерпретацію того, як творилась московська „мозаїка" народів, жертвою якої впала Україна, буде „Історич. Атлас України", який має появитися стараннями головного редактора „Українського Історика" проф. Любомира Винаря. Нетерпляче очікуємо його появи з вірою, що українська спільнота вповні використає його.

ХРАМОВЕ СВЯТО В ІРВІНҐТОНІ

Ірвінґтон, Н. Дж. — Парафія української православної церкви св. Тройці при 836 Лайонс евеню, обходитиме тут в неділю, 13-го червня ц. р. своє храмове свято. Урочисте Богослуження розпічнеться о год. 9:30 рано, яке правитиме митрофорний протоєрей о. д-р Юрій Шумовський в співслуженні о. протодиякона В. Поліщука та сусіднього духовенства. Після Богослуження відбудеться святочний обід з мистецькою програмою.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є будучність, в нашій громаді Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу і вільному світі нового свідомого члена!

Напередодні мистецької виставки Ірени Петренко-Федишин

У неділю, 13-го червня ц. р. у залях Українського Інституту, на розі п'ятої евеню та 79-ої вул. в Ню Йорку відкривається виставка найновіших мистецьких картин Ірени Петренко-Федишин. Оскільки це її перша виставка в Ню Йорку, ми вважали доцільним познайомити читачів „Свободи" з її творчістю, а тим самим зробити цю творчість предметом ширшої громадської уваги.

Ірена Петренко-Федишин мистець широкого тематичного діяпазону та різноманітних мистецьких засобів. Її мистецька перцепція спрямована і на зовнішню і на внутрішню дійсність, наслідок чого є своєрідне та оригінальне поєднання баченого з інтуїтивно відчутим, об'єктивного з суб'єктивним, дійсного з уявним. Ця характерна риса притаманна всій її творчості. Правдоподібно, ця риса і зумовлює той факт, що предмети її уваги зафіксовуються або відносно чітко, або цілковито завуальовано, що її палітра чергується від спокійної, майже контеплятивної тональности ген аж до гарячої перенасичености кольору. І накінець, мабуть завдяки цій рисі, її рисунок — це комбінація спонтанної лінії та чітко контрольованої деформації предметної контурности.

Ця виставка складається з портретів, пейзажів та безпредметних творів. Виставлені тут портрети це — радше етюди психологічних переживань, схоплених в момент їх найбільшої напруги, це радше довільна, майже імпресіоністично передана фікція емоційної неповторности. Пейзажі, коли можна їх так назвати, це наскрізь опоетизована, глибоко інтимна реконструкція природи, позбавлена деталів та всього того, що могло б робити її тільки реплікою до зовнішньої дійсности. Абстракти, чи безпредметні твори, зроблені майже виключно у сфері кольору, цебто, в сфері, що найбільше домінує у творчості цієї мисткині. Ці твори, завдяки різкому і часто непередбаченому переходові від темних до крайньо ясних, від згущених до майже прозорих кольорів, є поетично евокативні та символічні.

Ірена Петренко-Федишин цікавий поет-маляр. Праці її сповнені творчим пошуком за свіжим висловом мистецького коду та, тематично, за якнайширшим схопленням взаємовідносин поміж мистцем та навколишньою дійсністю. Ця виставка варта нашої уваги.

На закінчення декілька біографічних даних: Ірена Петренко-Федишин народилась на Україні; мистецьку освіту здобула в мистецькому університеті Ню Йорку; зараз працює викладачем мистецтва в одному із коледжів Ню Йорку; виступала у групових та індивідуальних виставках. Робить критичні огляди мистецтва для журналу „Сучасність".

ІМФ

Громадська нарада у Філядельфії

Заходом Управи Відд. УККА відбудеться Громадська Нарада і Загальні Збори Платників Українського Народного Фонду в неділю, 13-го червня ц. р. о год. 3:30 по полудні в приміщенні залі Церкви Царя Христа, на розі вулиць 17-ої і Каюга.

Ціллю Громадської Наради буде поінформувати наше громадянство про найбільш актуальні справи, а зокрема про справи УККА напередодні XII Конгресу, який має прийняти напрямні для дальшої праці.

Управа Відд. УККА запрошує всіх українських громадян в цьому і не платників УНФонду взяти участь у громадській нараді, бо вважає, що публічне обговорення справ УККА може вийти тільки на користь повної консолідації.

Після Громадської Наради, о год. 5:30 по полудні в тій самій залі відбудуться Загальні Збори Платників Українського Народного Фонду. Право участи з рішальним голосом прислуговує кожному платникові УНФ-онду. Єдиною точкою Загальних Зборів буде вибір делеґатів на XII Конгрес УККА, який відбудеться від 8-10-го жовтня ц. р. у Ню Йорку. Через вибраних делеґатів, які повинні взяти участь у Конгресі Українців в Америці, ми повинні посередньо чи безпосередньо рішати про майбутній розвиток УККА.

Управа Відд. УККА рівнож повідомляє громадянство, що автобуси на Українську Маніфестацію у Вашінґтоні виїдуть у суботу 26-го червня о год. 6:15 ранку з різних дільниць Філядельфії.

Квитки на автобус можна вже набути в крамницях: „Космос", „Оріон", п. Лукасевичів і в канцелярії Відд. УККА в ціні 8:50 в обидві сторони.

Робиться старання про даровий виїзд на Маніфестацію для Молодечих Організацій: Пласту, СУМА, ОДУМ і студентів.

Простуймо правді шлях...

Рочестер, Н. Й. (Б.Г.) — Підготова до масового виїзду на велику маніфестацію у столиці ЗСА Вашінґтоні вже почалася тут у Рочестері, Н. Й. З нагоди двох світлих Ювілеїв — 200-річчя незалежности Америки і 100-річчя українського поселення на цій вільній землі підтвердимо Симоненкову і нашу Правду, що: „Народ мій є, народ мій завжди буде, ніхто не перекреслить мій народ", якщо виїдемо многолюдною громадою, щоби заманіфестувати змагання нашого героїчного народу до волі і незалежности, які то змагання, там, в Україні, жахливим терором здавлюють. Місцевий Відділ УККА вже замовив автобуси. Ціна від особи 22 дол. в обидві сторони. Від'їзд у п'ятницю, 25-го червня, год. 7-ма вечером, поворот у неділю, 27-го червня ц. р. Година повороту буде ще подана. Зголошуватися треба у таких місцях, склавши наперед готівку: 1492 Клиффорд, Український Дім, 831, Джозеф—Українська Кредитова Спілка, відділ УККА — Іван Боднар, тел. 467-7487 у вечірніх годинах. Не жаліймо ні труду ні гроша, спішімо всі разом простувати правді шлях.

У невимовному болю сповіщаємо, що дня 10-го червня 1976 року, упокоївся в Бозі, після довголітньої недуги

св. п.

МАРКІЯН Д. КОЦЬ

народжений 1914 року у Львові.

ПАНАХИДИ — у похоронному заведенні Ковальчика в Джерзі Ситі, Н. Дж. 12-го і 13-го червня 1976 р. о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН — в понеділок, 14-го червня 1976 р. о год. 9:30 ранку з церкви свв. апп. Петра і Павла в Джерзі Ситі на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Опечалені:

КАТРЯ — дружина
ЛЕСЯ, РОСТИСЛАВ — діти
МАРІЯ КОЦЬ — стрийнка
МАРІЯН і ІВАННА — кузини
МАРІЯ і ВАСИЛЬ ГАВРИЛКО з дітьми — кузини

Ділимося сумною вісткою
з Рідними, Приятелями і Знайомими,
що в суботу, 5-го червня 1976 року
у Львові, з волі Всевишнього, на 71-му році життя,
відійшов від нас,
наш Найдорожчий

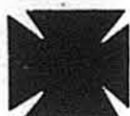
БРАТ, ВУЙКО, СТРИЙКО і ШВАҐЕР

бл. п.

о. РОМАН БАЧИНСЬКИЙ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

РОДИНА в Америці і Канаді

Ділимося сумною вісткою, що дня 10-го червня 1976 року помер, на 82-му році життя, наш Дорогий ТАТО, ДІДУСЬ і ПРАДІДУСЬ

сл. п.

ВАСИЛЬ ПОДУБИНСЬКИЙ

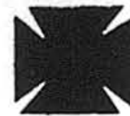
б. старшина УСС, б. війт Добрівки на Сяніччині, Лемківщина та довголітній секретар 368-го Відділу УНСоюзу в Маямі, Фльорида.

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в Маямі в четвер і п'ятницю, 10 і 11-го червня. В неділю, 13-го червня 1976 р. в Бавнд Бруку, Н. Дж. відбудеться ПАНАХИДА в Comray Funeral Home, 21 E. 2nd Street, Bound Brook. N.J. о год. 7-ій веч.

ПОХОРОН — в понеділок, 14-го червня 1976 р. о год. 9-ій ранку відправлена буде Св. Літургія в Церкві-Пам'ятнику а опісля Тлінні Останки Покійного спочинуть на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

В глибокому смутку:

сини:
БОГДАН з дружиною КЕРОЛ і дітьми та внуком
ВОЛОДИМИР з дружиною ДЖІН і дітьми
донька — ЗІРКА МАЛАХОВСЬКА з мужем ЮРІЄМ і дітьми
та ближча і дальша Родина в Україні й Америці

Зі сумом повідомляємо Членів Братства УСС і Українське Громадянство, що дня 10-го червня 1976 р., упокоївся в Бозі

бл. п.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

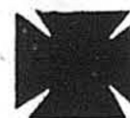
Поручник УСС, член Головної Ради Б-ва УСС

ПОХОРОНИ відбудуться 12-го червня 1976 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення Петра Яреми в Ню Йорку до церкви св. Юра, а опісля на Український Цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ГОЛОВНА РАДА Б-ВА УСС і СТАНИЦЯ НЮ ЙОРК

Опечаленій Дружині, Дітям і Родині Покійного висловлюємо глибокі співчуття.

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на видання збірника пісень Покійного.

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 10-го червня 1976 р. відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУНЬО

бл. п.

РОМАН КУПЧИНСЬКИЙ

уроджений 24-го вересня 1894 р.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 11-го червня 1976 р. о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в суботу, 12-го червня 1976 р. о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Юра, а опісля на Український Цвинтар в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ОЛЕНА
донька — ТЕТЯНА
син — ЮРІЙ з дружиною ІРЕНОЮ
внуки — РОМАН і ІГОР
брат — ЮЛІЯН в Польщі
сестра — МАРІЯ БАРАНИК в Канаді
тіточні сестри:
АННА з ТАРНАВСЬКИХ ЧАЙКІВСЬКА і
СТЕФАНІЯ з ПІДСОНСЬКИХ ЧАЙКІВСЬКА
Ближча і дальша Родина в Америці і в Україні

З глибоким смутком повідомляємо Приятелів та Знайомих, що 10-го червня 1976 р., по тяжкій недузі відійшов у Вічність на 78-му році життя,

наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО і ДІДУСЬ

бл. п.

ОЛЕКСАНДЕР БАЛИНСЬКИЙ

ПАНАХИДА — в суботу, 12-го червня 1976 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні П. Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Ню Йорку, Н. Й.

ПОХОРОН в понеділок, 14-го червня 1976 р. о год. 9:30 ранку з церкви Всіх Святих при 11-ій вул. і 3-ій Авеню в Ню Йорку на український православний цвинтар в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЕВГЕНІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною ХРИСТИНОЮ
внуки — ОКСАНА і ПАВЛУСЬ
та ближча і дальша Родина

Перед Музичним Фестивалем в Ірвінґтоні, Н. Дж.

Ювілейні святкування 200-річчя ЗСА і 100-річчя українського поселення в цій країні, заставляють нас, українців, думати, що досі корисного зробила наша еміграція, однаково, для Америки й України, та як треба в майбутньому діяти, щоб постійно реалізувати далі по цьому відношенні наші найкращі хотіння.

Кожна вітка українського культурного життя в ЗСА, що на протязі хоч би останнього чверть-сторіччя почала жити і розвиватися, стає автоматично складовою частинкою спільної для різних тут національностей американської культури.

Найлегше і найбільше наглядно вливається в американські культурні надбання українське мистецтво, бож без помочі спільного слова, само по собі різнородне і пребагате, приманило вже очі американців і стає предметом щораз більших заінтересувань та робить найшвидше і чи не найбільшу добру рекляму українцям і українській справі. Дивлячись, як дуже подобалися в Америці українські писанки, український народний танок та квітуча вишивками народна українська ноша, хотілося би дуже, щоб і українська музика дійшла до слуху кожного пересічного американця. Мова тут не тільки про нашу народну музику, як таку, а про цю, яка основана на народній тематиці, виросла в руках українських композиторів і досягла вищого ступня змісту, а головно форми. Адже наш народний ,,Щедрик'', виконуваний сьогодні найбільшими хорами й симфонічними оркестрами ЗСА, доходить до кожного американського дому завдяки безсмертному Миколі Леонтовичеві.

Наша установа, Український Музичний Інститут Америки, який функціонує, не зважаючи на дуже важкі обставини, вже близько чверть сторіччя, постійно намагається вщепити в душі дітей і української молоді безпосереднє заінтересування, розуміння ціни й плекання української професійної музики, бо тільки вона може дати в світі знати про українців, як націю з правдивою, повноцілою музичною культурою.

Тому то в цьому ювілейному році ми придумали влаштувати в стейті Ню Джерзі ,,Музичний Фестиваль'', що відбудеться в цю неділю, 13-го червня ц. р. в Українському Народному Домі при 140 Проспект Евеню о год. 5-ій по полудні, щоб продемонструвати перед українською і неукраїнською запрошеною публікою нашу працю в користь віддання пошани і безпосереднього пізнання американської клясичної, фортепіянової музики та пропагування української професійної музики. Учні УМІ відділів Ірвінґтону і Пассейку приготовили програму концерту фортепіянових творів 16-ти американських і 20-ти українських композиторів.

Щоб запізнати запрошених американських учителів музики не тільки з українською клясичною, головно педагогічною, фортепіяновою літературою, а також з іншим українським мистецтвом, ми вирішили влаштувати виставку експонатів, що їх виконали теперішні й колишні учні УМІ нашого стейту, точніше відділів Нюарку, Пассейку й Ірвінгтону. Виставка включає також експонати українського професійного мистецтва. Вона має перед усім свідчити про таланти й працьовитість української молоді, яка, крім щоденних шкільних занять і заінтересувань музикою, знаходить час для спроб виявити себе і в інших ділянках мистецтва.

Припадок хотів, що найбільша в нашому стейті американська музична організація МЕА (,,Мюзік Едюкейторс Асосейшен оф Ню Джерзі'') тепер втратила догідні умовини дотеперішнього свого приміщення в Монтклер і винайняла Український Народний Дім в Ірвінгтоні на черговий цілий шкільний рік для своїх мітінґів і концертів, подивляючи новозбудовану простору залю і концертовий фортепіян фірми Штайнвей, що є власністю УМІ. Це подає надію ще ближчого контакту нашого УМІ з американськими учителями музики, членами згаданої організації.

Нашою бо мрією є, щоб МЕА, яке вже шість років уряджує конкурси фортепіянової музики композиторів різних національностей для студентів цілого стейту Ню Джерзі, влаштувало конкурс фортепіянових творів українських композиторів. Нашим найближчим завданням є подбати про видання відповідного українського педагогічного репертуару.

Щоб привчити нашу молодь працювати бодай частинно безкорисно для громади, дохід з нашого ,,Музичного Фестивалю'' призначено на закінчення будови Народного Дому в Ірвінгтоні, який перший дав приміщення для інструментів УМІ та його шкільних зайнять.

Нам приємно поінформувати, що з нагоди нашої імпрези в користь Народного Дому, деякі наші мистці подарували свої експонати на виграшу, що відбудеться в розваговій частині фестивалю, а саме: пп. Володимира Бакун, Таїса Боґданська, Валентина Третяк, Ірена Феденишин та молода талановита малярка Оленка Гнатів. Щире їм від нас і Народного Дому спасибі.

Плянуємо також на нашій імпрезі за згодою і рішенням публіки вибрати кілька найбільш успішних молодих мистців вечора з-поміж виконавців концерту й учасників виставки, щоб заохотити помітні таланти до ще більш інтенсивної праці на мистецькому полі.

Галя Клим

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАЄ БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДИТИНУ.

РОМАН КУПЧИСЬНКИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

патріотичних, обрядових, любовних. Деякі з них увійшли до ,,залізного репертуару'' всіх наших хорів, багато з тих його пісень стали піснями народними, при чому, наче забулося, хто їх автор. (Внедовзі появиться альбом його пісень під редакцією д-ра Ігоря Соневицького). До найбільш відомих його пісень належать: ,,Ми йдемо в бій'', ,,Засумуй, трембіто'', ,,Боже великий'', ,,Ми по таборах і тюрмах'' та ін. Вже в Америці появилися його твори ,,Мисливські оповідання'' накладом В-ва ,,Новий Шлях, Вінніпеґ 1964, і гротесково-сатирична стрілецька поема ,,Скоропад'' (,,Червона Калина'', 1965, ілюстрації Е. Козака, післяслово І. Кедрина).

Належав до Ініціятивної групи, яка скликала на 20 грудня 1952 р. Установчі Збори, на яких засновано Спілку Українських Журналістів Америки (СУЖА) з першим головою Лукою Мишугою. 8-го листопада 1958 року обрано Романа Купчинського на голову СУЖА. Вправді, швидко після того він зрікся головства в наслідок поганого здоров'я, але залишився в керівних органах цієї станово-професійної організації наших журналістів, як голова Контрольної Комісії. 23 листопада 1966 р. на спеціяльному вечорі в честь Романа Купчинського у Літературно-мистецькому Клюбі в Ню Йорку СУЖА передала йому грамоту почесного голови. На превеликий жаль, Роман Купчинський почав хворіти, перешов кілька операцій ноги, від двох років був уже настільки хворим, що не був всилі брати будь-яку участь в літературно-журналістичному світі.

Із смертю Романа Купчинського відійшов один із найкращих і найбільш відомих представників колишнього Українського Січового Стрілецтва, водночас один із найстарших українських робітників пера, активний діяч зорганізованого літературно-журналістичного світу. Коли творцями стрілецької музики були Михайло Гайворонський, Роман Купчинський і Лев Лепкий — не стало вже ні одного з них. Не стало і Василя Софрона-Левицького, теж колишнього Усусуса, теж письменника і журналіста, який разом із Романом Купчинським редагував у Львові кооперативні часописи. Товарисько надзвичайно мила, жива, дотепна людина, виняткови інтеліґентна, водночас хрустально чесний із тонким почуттям усіх недоліків українського громадянства, Роман Купчинський втішався глибокою пошаною і симпатією в усіх, хто його знав. Відійшла індивідуальність, яких нема багато. Пам'ять про нього збережеться назавжди.

Москва продовжує заходи в справі нової конференції европейських комуністів

Београд, Юґославія. — В понеділок, 7-го червня ц. р., розпочались тут поновні розмови совєтських представників з урядом Юґославії, темою яких, як інформують пресові аґенції, є поновне скликання з'їзду европейських комуністичних партій, підготовка до якого вже тягнеться майже два роки і яка, через спротив Юґославії, Румунії і декількох компартій Заходу, не могла відбутися. Совєтську делеґацію цього разу очолює високопоставлений совєтський чиновник, один із секретарів ЦК КПСС Константин Ф. Катушев, відповідальний в ЦК за зв'язки з комуністичними партіями у світі. Перед загальними розмовами Катушев говорив з генеральним секретарем Компартії Юґославії Стеном Доланцом та іншими представниками юґославської компартії і уряду, наполягаючи на тому, щоб Юґославія змінила своє наставлення відносно програми і резолюцій з'їзду комуністичних партій Европи, обіцяючи змодифікувати згадані документи. Основною справою непорозумінь, як відомо, є настоювання Москви визнати її центром комуністичного руху в світі і піддержати пропозицію Східньої Німеччини, що так звана ,,доктрина Брежнєва'' може бути застосована у випадку загрози комуністичних інтересів в одній із сателітних держав. Юґославія, натомість, вимагала цілковитої децентралізації, свободи у вирішуванні усіх принципових питань, включно із закордонною політикою, та однакового трактування усіх комуністичних партій, включно з комуністами Китаю і Албанії.

У вівторок, 8-го червня, Катушев зустрівся з президентом Юґославії Тітом, але розмова відбувалася за закритими дверима і вислідів її не опубліковано.

Видавництво ,,Свобода'', себто бюра Редакції і Адміністрації перенеслися вже в середу, 26 травня ц. р. до нових приміщень і знаходяться тепер при 30 Montgomery St. Jersey City, N. J. 07303 на 2-му поверсі. Телефони ,,Свободи'' незмінені, а саме: (201) 434-0237, 434-0807 і безпосередньо з Ню Йорку (212) 227-4125. Від сьогодні всі поштові пересилки просимо скеровувати на нову адресу видавництва.